TEISINGUMO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2017 m. gruodžio 22 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūra – Policijos ir teismų bendradarbiavimas baudžiamosiose bylose – Europos arešto orderis – Pagrindų sprendimas 2002/584/TVR – Perdavimo tarp valstybių narių procedūros – Vykdymo sąlygos – Neprivalomo nevykdymo pagrindai – Pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR įterpto 4a straipsnio 1 dalis – Orderis, išduotas siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę – Sąvoka „teisminis nagrinėjimas, per kurį priimtas sprendimas“ – Apimtis – Asmuo, kuris per procesą, kuris vyko jam dalyvaujant, galutinai nuteistas atimant laisvę – Bausmė, kurios dalies vykdymas vėliau buvo atidėtas taikant tam tikras sąlygas – Vėlesnis procesas, per kurį buvo atšauktas vykdymo atidėjimas dėl šių sąlygų nesilaikymo – Procesas dėl atšaukimo, įvykęs nedalyvaujant suinteresuotajam asmeniui“

Byloje C-571/17 PPU

dėl *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apygardos teismas, Nyderlandai) 2017 m. rugsėjo 28 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo tą pačią dieną, pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje dėl Europos arešto orderio vykdymo; šis orderis išduotas dėl

Samet Ardic

TEISINGUMO TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. L. da Cruz Vilaça, teisėjai E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger ir F. Biltgen (pranešėjas),

generalinis advokatas M. Bobek,

posėdžio sekretorė M. Ferreira, vyriausioji administratorė,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2017 m. lapkričio 22 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Openbaar Ministerie*, atstovaujamos K. van der Schaft ir U. E. A. Weitzel,

– S. Ardic, atstovaujamo *advocaten* T. O. M. Dieben, L. J. Woltring ir J. W. Ebbink,

– Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos J. Langer ir M. K. Bulterman,

– Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos T. Henze ir M. Hellmann,

– Airijos, atstovaujamos G. Hodge, padedamos BL G. Mullan,

* Proceso kalba: nyderlandų.

– Europos Komisijos, atstovaujamos R. Troosters ir S. Grünheid,

susipažinęs su 2017 m. gruodžio 20 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos (OL L 190, 2002, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 6 t., p. 34), iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR (OL L 81, 2009, p. 24) (toliau – Pagrindų sprendimas 2002/584), 4a straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas Nyderlanduose vykdant Europos arešto orderį, kurį *Staatsanwaltschaft Stuttgart* (Štutgarto prokuratūra, Vokietija) išdavė dėl Samet Ardic siekiant Vokietijoje įvykdyti dvi laisvės atėmimo bausmes.

Teisinis pagrindas

Tarptautinė teisė

3 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje pasirašytos Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos (toliau – EŽTK) 6 straipsnyje „Teisė į teisingą bylos nagrinėjimą“ nustatyta:

„1. Kai yra sprendžiamas tam tikro asmens civilinio pobūdžio teisių ir pareigų ar jam pareikšto kokio nors baudžiamojo kaltinimo klausimas, toks asmuo turi teisę, kad bylą per kuo trumpiausią laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas. <…>

2. Kiekvienas nusikaltimo padarymu kaltinamas asmuo laikomas nekaltu tol, kol jo kaltė neįrodyta pagal įstatymą.

3. Kiekvienas nusikaltimo padarymu kaltinamas asmuo turi bent jau šias teises:

a) būti skubiai ir išsamiai jam suprantama kalba informuotas apie jam pateikiamo kaltinimo pobūdį ir pagrindą;

b) turėti pakankamai laiko ir galimybių pasirengti gynybai;

c) gintis pats ar padedamas savo paties pasirinkto gynėjo arba, jei neturi pakankamai lėšų gynėjui atsilyginti ir kai tai būtina teisingumo interesams apsaugoti, nemokamai gauti advokato pagalbą;

d) pats apklausti kaltinimo liudytojus ar turėti galimybę, kad tie liudytojai būtų apklausti ir kad gynybos liudytojai būtų iškviesti ir apklausti tokiomis pat sąlygomis, kokios taikomos kaltinimo liudytojams;

e) nemokamai naudotis vertėjo pagalba, jeigu nesupranta ar nekalba teismo procese vartojama kalba.“

Sąjungos teisė

Chartija

4 Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 47 ir 48 straipsniai yra jos VI antraštinėje dalyje „Teisingumas“.

5 Chartijos 47 straipsnyje „Teisė į veiksmingą teisinę gynybą ir teisingą bylos nagrinėjimą“ nustatyta:

„Kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

Kiekvienas asmuo turi teisę, kad jo bylą per kiek įmanoma trumpesnį laiką viešai ir teisingai išnagrinėtų pagal įstatymą įsteigtas nepriklausomas ir nešališkas teismas. Kiekvienas asmuo turi turėti galimybę gauti teisinę pagalbą, būti ginamas ir atstovaujamas.

<…>“

6 Pagrindinių teisių chartijos išaiškinimuose (OL C 303, 2007, p. 17) dėl Chartijos 47 straipsnio antros pastraipos nurodyta, kad ši nuostata atitinka EŽTK 6 straipsnio 1 dalį.

7 Chartijos 48 straipsnyje „Nekaltumo prezumpcija ir teisė į gynybą“ nustatyta:

„1. Kiekvienas kaltinamas padaręs nusikaltimą asmuo laikomas nekaltu, kol jo kaltė neįrodyta pagal įstatymą.

2. Kiekvienam, kuris kaltinamas padaręs nusikaltimą, užtikrinama teisė į gynybą.“

8 Šiuo aspektu šio sprendimo 6 punkte paminėtuose išaiškinimuose nurodyta:

„48 straipsnis yra toks pat kaip EŽTK 6 straipsnio 2 ir 3 dalys <…>

<…>

Remiantis 52 straipsnio 3 dalimi, šios teisės turinys ir taikymo apimtis yra tokia pati kaip EŽTK garantuotos teisės.“

9 Chartijos 52 straipsnyje „Teisių ir principų taikymo sritis ir aiškinimas“ numatyta:

„<…>

3. Šioje Chartijoje nurodytų teisių, atitinkančių [EŽTK] garantuojamas teises, esmė ir taikymo sritis yra tokia, kaip nustatyta toje Konvencijoje. Ši nuostata nekliudo Sąjungos teisėje numatyti didesnę apsaugą.

<…>

7. Sąjungos ir valstybių narių teismai skiria deramą dėmesį išaiškinimams, kurie yra parengti siekiant nubrėžti šios Chartijos aiškinimo gaires.“

Pagrindų sprendimas 2002/584 ir Pamatinis sprendimas 2009/299

10 Pagrindų sprendimo 2002/584 1 straipsnyje „Europos arešto orderio apibrėžimas ir įpareigojimas jį vykdyti“ nustatyta:

„1. Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, kurį išduoda [priima] valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų [sulaikytų] ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę [vykdyti baudžiamąjį persekiojimą arba laisvės atėmimo bausmę], arba sprendimą dėl įkalinimo.

2. Valstybės narės vykdo Europos arešto orderį, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis.

3. Šis pagrindų sprendimas nekeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus [ES] 6 straipsnyje.“

11 Minėto pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniuose pateiktas išsamus Europos arešto orderio privalomo ir neprivalomo nevykdymo pagrindų sąrašas.

12 Pamatiniame sprendime 2009/299 patikslinti pagrindai, kuriais remdamasi valstybės narės vykdančioji teisminė institucija gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, jeigu atitinkamas asmuo asmeniškai nedalyvavo nagrinėjant bylą.

13 Pamatinio sprendimo 2009/299 1 straipsnyje „Tikslai ir taikymo sritis“ nustatyta:

„1. Šio pamatinio sprendimo tikslai – stiprinti asmenų, dėl kurių pradėtos baudžiamosios bylos, procesines teises, palengvinti teisminį bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose ir visų pirma pagerinti valstybių narių teismo sprendimų tarpusavio pripažinimą.

2. Šis pamatinis sprendimas nepakeičia pareigos gerbti pagrindines teises ir laikytis pagrindinių teisės principų, įtvirtintų Sutarties 6 straipsnyje, įskaitant asmenų, dėl kurių pradėtos baudžiamosios bylos, teisę į gynybą, ir neturi įtakos jokioms teisminių institucijų pareigoms šioje srityje.

3. Šis pamatinis sprendimas nustato bendras taisykles, reglamentuojančias vienoje valstybėje narėje (sprendimą priėmusioje valstybėje narėje) priimtų teismo sprendimų, kurie buvo priimti suinteresuotam asmeniui nedalyvaujant, pripažinimą ir (arba) vykdymą kitoje valstybėje narėje (vykdančiojoje valstybėje narėje) <…>“

14 Pamatinio sprendimo 2009/299 2 straipsniu įterptas Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnis „Sprendimai, priimti po teisminio nagrinėjimo [per teisminį nagrinėjimą], kuriame asmuo asmeniškai nedalyvavo“. Jo 1 dalis suformuluota taip:

„Vykdančioji teisminė institucija taip pat gali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, išduotą siekiant vykdyti laisvės atėmimo bausmę arba nutartį paskirti suėmimą, jeigu asmuo asmeniškai nedalyvavo teisminiame nagrinėjime, po kurio [per kurį] buvo priimtas tas sprendimas, išskyrus atvejus, kai Europos arešto orderyje nurodyta, kad pagal kitus išduodančiosios valstybės narės nacionalinėje teisėje nustatytus procesinius reikalavimus:

a) laiku:
   i) asmeniui buvo asmeniškai įteiktas teismo šaukimas ir tokiu būdu jis buvo informuotas apie numatytą teisminio nagrinėjimo, po kurio [per kurį] buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą, arba jis kitomis priemonėmis faktiškai gavo oficialią informaciją apie numatytą teisminio nagrinėjimo laiką ir vietą tokiu būdu, kad buvo aiškiai nustatyta, jog jis žinojo apie numatytą teisminį nagrinėjimą;

ir

ii) asmuo buvo informuotas, kad sprendimas gali būti priimtas, jei jis neatvyks į teisminį nagrinėjimą;

arba

b) žinodamas apie numatomą teisminį nagrinėjimą, asmuo įgaliojo advokatą, kurį paskyrė atitinkamas asmuo [jis pats] arba valstybė, jį ginti teisminio nagrinėjimo metu ir tas advokatas iš tiesų jį gynė teisminio nagrinėjimo metu;

arba

c) jam įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas, asmuo:
   i) aiškiai nurodė, kad jis neginčija sprendimo;

   arba
   ii) per taikomą laikotarpį nepareikalavo persvarstyti bylą arba nepateikė apeliacinio skundo;

arba

d) sprendimas asmeniui nebuvo asmeniškai įteiktas, tačiau:
   i) po perdavimo jis bus nedelsiant asmeniškai įteiktas ir tas asmuo bus aiškiai informuotas apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę pateikti apeliacinį skundą, kurių nagrinėjimo procese šis asmuo turi teisę dalyvauti ir kurie suteikia galimybę bylą pakartotinai nagrinėti iš esmės, įskaitant naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas,

   ir
   ii) bus informuotas apie laikotarpį, per kurį jis turi reikalauti persvarstyti bylą arba pateikti apeliacinį skundą, kaip nurodyta atitinkamame Europos arešto orderyje.“

15 Pagrindų sprendimo 2002/584 8 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Europos arešto orderyje nurodoma ši informacija, kuri pateikiama forma, nustatyta priede:

a) prašomo perduoti asmens tapatybė ir pilietybė;

b) išduodančiosios teisminės institucijos pavadinimas, adresas, telefono ir fakso numeriai bei elektroninio pašto adresas;

c) vykdytino teismo sprendimo įrodymas [vykdytinas teismo sprendimas], arešto orderis arba kitas tokį pat poveikį turintis vykdytinas teismo sprendimas, kuriam taikomi 1 ir 2 straipsniai;

d) nusikalstamos veikos pobūdis ir teisinė kvalifikacija, ypač atsižvelgiant į 2 straipsnį;

e) aplinkybių, kuriomis nusikalstama veika buvo padaryta, aprašymas, ypač laikas, vieta, prašomo perduoti asmens dalyvavimo padarant nusikalstamą veiką laipsnis;

f) skirta bausmė, jei yra priimtas galutinis teismo sprendimas, arba pagal išduodančiosios valstybės narės teisę skirtinų už tokią nusikalstamą veiką bausmių ribos;

g) jei įmanoma, kitos nusikalstamos veikos aplinkybės.“

16 Šio pagrindų sprendimo 15 straipsnyje „Perdavimo sprendimas“ nustatyta:

„1. Vykdančioji teisminė institucija, laikydamasi šiame pamatiniame sprendime nustatytų terminų ir sąlygų, nusprendžia, ar asmuo turi būti perduotas.

2. Jei vykdančioji teisminė institucija mano, kad išduodančiosios valstybės narės praneštos informacijos nepakanka sprendimui dėl perdavimo priimti, ji paprašo skubiai pateikti būtiną papildomą informaciją, ypač susijusią su 3–5 ir 8 straipsniais, ir, atsižvelgdama į tai, kad reikia laikytis 17 straipsnyje nustatytų terminų, gali nustatyti terminą, iki kurio ji turi gauti tokią informaciją.

3. Išduodančioji teisminė institucija gali bet kuriuo metu vykdančiajai teisminei institucijai nusiųsti bet kokią papildomą naudingą informaciją.“

Nacionalinė teisė

Nyderlandų teisė

17 2004 m. balandžio 29 d. *Overleveringswet* (Įstatymas dėl perdavimo) (*Stb*. 2004, Nr. 195) į Nyderlandų teisę perkeltas Pagrindų sprendimas 2002/584.

18 Šio įstatymo 12 straipsnis suformuluotas taip:

„Asmens perdavimas negalimas, jei Europos arešto orderiu siekiama vykdyti sprendimą, o kaltinamasis asmeniškai nedalyvavo posėdyje, kuriame buvo priimtas minėtas sprendimas, išskyrus tuos atvejus, kai Europos arešto orderyje nurodoma, kad laikantis jį išdavusios valstybės narės procesinių reikalavimų:

a) kaltinamajam laiku ir asmeniškai buvo įteiktas šaukimas ir taip pranešta apie posėdžio, kuriame buvo priimtas sprendimas, laiką ir vietą arba jis kitomis priemonėmis buvo oficialiai ir tinkamai informuotas apie posėdžio laiką ir vietą, todėl aiškiai nustatyta, kad jis žinojo apie posėdį ir apie tai, jog sprendimas gali būti priimtas ir jam nedalyvaujant, arba

b) kaltinamasis buvo informuotas apie posėdį ir įgaliojo savo pasirinktą ar valstybės paskirtą advokatą jį ginti ir šis advokatas jį gynė nagrinėjant bylą, arba

c) kaltinamajam įteikus sprendimą ir jį aiškiai informavus apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę inicijuoti apeliacinį procesą, kuriame jis turi teisę dalyvauti ir kuris suteikia galimybę dar kartą nagrinėti bylą iš esmės, atsižvelgiant į naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti pakeistas:
   1) jis aiškiai nurodė, kad neginčija sprendimo, arba
   2) per nustatytą terminą neprašė persvarstyti bylos arba nepateikė apeliacinio skundo, arba

d) kaltinamajam asmeniškai nebuvo įteiktas sprendimas, tačiau:
   1) po asmens perdavimo jis bus nedelsiant asmeniškai įteiktas ir tas asmuo bus aiškiai informuotas apie teisę į bylos persvarstymą arba teisę inicijuoti apeliacinį procesą, kuriame jis turi teisę dalyvauti ir kuris suteikia galimybę dar kartą nagrinėti bylą iš esmės, atsižvelgiant į naujus įrodymus, o po šio proceso pirminis sprendimas gali būti panaikintas,
   2) jis bus informuotas apie terminą, per kurį turi prašyti bylos persvarstymo arba pateikti apeliacinį skundą, kaip nurodyta atitinkamame Europos arešto orderyje.“

Vokietijos teisė

19 *Strafgesetzbuch* (Baudžiamasis kodeksas, toliau – *StGB*) 56a straipsnyje nustatyta:

„1. Teismas nustato bandomojo laikotarpio trukmę. Jis negali būti ilgesnis nei penkeri ir trumpesnis nei dveji metai.

2. Bandomasis laikotarpis prasideda, kai įsiteisėja sprendimas atidėti bausmės vykdymą. Vėliau šis laikotarpis gali būti sutrumpintas iki minimalios trukmės arba prieš jam pasibaigiant prailgintas iki maksimalios trukmės.“

20 Pagal *StGB* 56b straipsnį:

„1. Teismas nuteistajam gali nustatyti sąlygas, kuriomis turi būti atlyginta nusikaltimu padaryta žala. Nuteistajam negali būti nustatyti neįvykdomi reikalavimai.

2. Teismas nuteistąjį gali įpareigoti atlyginti jo padarytą žalą, pervesti pinigų sumą visuomeninei įstaigai, kai tai leidžia padaryti veiksmų pobūdis ir nusikaltimą padariusio asmens savybės, vykdyti visuomenei naudingą veiklą ar pervesti pinigų sumą į valstybės biudžetą.

<…>“

21 *StGB* 56c straipsnis suformuluotas taip:

„1. Teismas nuteistajam duoda nurodymus bandomajam laikotarpiui, kai šiam reikia pagalbos, kad jis daugiau nedarytų nusižengimų. Nuteistajam šiuo atžvilgiu negali būti nustatyti neįvykdomi reikalavimai, susiję su jo gyvenimo būdu.

2. Teismas gali, be kita ko, nuteistąjį įpareigoti laikytis nurodymų, susijusių su jo gyvenamąja vieta, mokymu, darbu, laisvu laiku ar jo ekonominių išteklių naudojimu, atvykti tam tikru laiku į teismą ar kitą vietą, nebendrauti su nukentėjusiuoju asmeniu, tam tikrais asmenimis ar tam tikrai grupei priklausančiais asmenimis, galinčiais jį paskatinti daryti naujus nusižengimus, pas juos nesilankyti, jų neįdarbinti, nemokyti ir neapgyvendinti, neturėti, neperduoti ir nelaikyti tam tikrų daiktų, galinčių jį paskatinti daryti naujus nusižengimus, arba vykdyti su išlaikymu susijusias pareigas.

<…>“

22 *StGB* 56d straipsnyje nustatyta:

„1. Kai tai tinkama siekiant užkirsti kelią nusižengimams, teismas nustato, kad prižiūrintis pareigūnas turi tikrinti nuteistąjį ir duoti jam nurodymus per visą bandomąjį laikotarpį ar jo dalį.

2. 1 dalyje paminėtus nurodymus teismas paprastai duoda tuo atveju, kai jis atideda ilgesnės nei devynių mėnesių laisvės atėmimo bausmės vykdymą ir kai nuteistasis dar nėra sulaukęs dvidešimt septynerių metų.

3. Prižiūrintis pareigūnas prižiūri nuteistąjį ir jam padeda. Suderinęs su teismu jis tikrina, kaip laikomasi sąlygų ir nurodymų, taip pat pasiūlymų ir pažadų, ir teikia ataskaitas apie nuteistojo gyvenimo būdą teismo nustatytais intervalais. Prižiūrintis pareigūnas informuoja teismą apie akivaizdų ar nuolatinį sąlygų, nurodymų, pasiūlymų ar pažadų nesilaikymą.

<…>“

23 *StGB* 56f straipsnyje „Bausmės vykdymo atidėjimo atšaukimas“ numatyta:

„1. Teismas atšaukia bausmės vykdymo atidėjimą, jei nuteistas asmuo padaro nusižengimą per bandomąjį laikotarpį ir taip parodo, kad nepasiteisino lūkesčiai, susiję su bausmės vykdymo atidėjimu, akivaizdžiai ar nuolat nesilaiko nurodymų ar nuolat nesudaro sąlygų prižiūrinčiam pareigūnui atlikti patikrinimų ir duoti nurodymų, taip leisdamas manyti, kad nusižengimai bus daromi pakartotinai, arba akivaizdžiai ar nuolat nesilaiko sąlygų. <…>

2. Tačiau teismas neatšaukia bausmės vykdymo atidėjimo, jei pakanka nustatyti papildomas sąlygas ar duoti papildomus nurodymus, pavyzdžiui, skirti nuteistajam asmeniui prižiūrintį pareigūną arba pratęsti bandomąjį ar priežiūros laikotarpį. Antru atveju bandomasis laikotarpis negali būti pratęstas ilgiau nei puse iš pradžių nustatyto laikotarpio.

<…>“

24 *StGB* 57 straipsnyje „Terminuotos laisvės atėmimo bausmės likusios dalies vykdymo atidėjimas“ nurodyta:

„1. Kai atlikta du trečdaliai, bet ne mažiau kaip du mėnesiai skirtos bausmės, teismas atideda terminuotos laisvės atėmimo bausmės likusios dalies vykdymą ir nustato bandomąjį laikotarpį, atsižvelgdamas į tai, ar tai galima pateisinti visuomenės saugumo interesais, ir sutikus nuteistajam. Teismas priima sprendimą atsižvelgdamas visų pirma į nuteistojo savybes, jo praeitį, padaryto nusižengimo aplinkybes, teisiškai saugomos vertybės, kuriai kiltų pavojus recidyvo atveju, svarbą, nuteistojo elgesį bausmės atlikimo laikotarpiu, jo gyvenimo sąlygas ir į tai, kokio poveikio nuteistajam tikimasi atidedant bausmės vykdymą.

2. Kai atlikta pusė, bet ne mažiau kaip šeši mėnesiai terminuotos laisvės atėmimo bausmės, teismas gali atidėti likusios dalies vykdymą ir nustatyti bandomąjį laikotarpį, jei nuteistasis pirmą kartą atlieka laisvės atėmimo bausmę ir ji neviršija dvejų metų arba jei bendrai įvertinus padarytą nusižengimą, nuteistojo asmenybę ir jo pokyčius per bausmės atlikimo laikotarpį matyti, kad yra ypatingų aplinkybių ir įvykdytos kitos 1 dalyje nurodytos sąlygos.

3. 56a–56e straipsniai taikomi *mutatis mutandis*; net jeigu bandomasis laikotarpis vėliau sutrumpinamas, jis negali būti trumpesnis už likusios bausmės trukmę. Kai nuteistasis yra atlikęs mažiausiai vienus metus bausmės prieš atidedant likusios dalies vykdymą ir nustatant bandomąjį laikotarpį, teismas iš principo nustato, kad prižiūrintis pareigūnas jį turi tikrinti ir jam duoti nurodymus visą bandomąjį laikotarpį ar jo dalį.

4. Jei laisvės atėmimo bausmė yra įskaityta, ji laikoma atlikta pagal 1–3 dalis.

5. 56f ir 56g straipsniai taikomi *mutatis mutandis*. Teismas taip pat atšaukia bausmės vykdymo atidėjimą, jei laikotarpiu nuo sprendimo nuteisti asmenį iki vykdymo atidėjimo nuteistasis padarė nusižengimą, į kurį teismas dėl faktinių priežasčių negalėjo atsižvelgti tuo metu, kai nusprendė atidėti bausmės vykdymą, ir dėl kurio būtų atsisakyta atidėti vykdymą, jei į jį būtų atsižvelgta; sprendimu pripažinti asmenį kaltu laikomas sprendimas, kuriame išvados dėl esminių faktinių aplinkybių galėjo būti išnagrinėtos paskutinį kartą.

6. Teismas gali neatidėti terminuotos laisvės atėmimo bausmės likusios dalies vykdymo nustatydamas bandomąjį laikotarpį, jei nuteistasis duoda nepakankamus ar klaidingus parodymus dėl vietos, kurioje yra konfiskuoti daiktai, naudoti kaip nusižengimo įrankiai.

<…>“

25 *Strafprozeßordnung* (Baudžiamojo proceso kodeksas, toliau – *StPO*) 33a straipsnyje „Ankstesnės padėties atkūrimas, kai nebuvo suteikta teisė būti išklausytam“ numatyta:

„Jei teismas priėmė sprendimą pažeisdamas šalies teisę būti išklausytai ir tai padarė tokiu būdu, kuris turėjo įtakos sprendimui, ir jei to sprendimo negalima apskųsti ar dėl jo pasinaudoti kokia nors kita teisių gynimo priemone, jis savo iniciatyva arba gavęs prašymą nutartimi grąžina procesą į tą etapą, kuriame jis buvo prieš priimant sprendimą, jeigu šaliai padaryta žala išlieka. 47 straipsnis taikomas *mutatis mutandis*.“

26 *StPO* 35 straipsnyje „Pranešimas“ numatyta:

„1. Apie sprendimus, priimtus atitinkamam asmeniui dalyvaujant, jam pranešama paskelbiant. Jų kopiją jis gali gauti pateikęs prašymą.

2. Apie kitus sprendimus pranešama juos įteikiant. Jei terminas nepradedamas skaičiuoti nuo pranešimo apie sprendimą, pakanka paprasto pranešimo netaikant konkrečios formos.

3. Jei asmuo nėra laisvėje, jis gali prašyti, kad įteikiamas dokumentas jam būtų perskaitytas.“

27 *StPO* 37 straipsnyje „Įteikimo procedūra“ nustatyta:

„1. Įteikimo procedūras *mutatis mutandis* reglamentuoja Civilinio proceso kodekso normos.

2. Jei šaliai skirtas dokumentas turi būti įteiktas keliems jį gauti įgaliotiems asmenims, terminas pradedamas skaičiuoti nuo paskutinio įteikimo.

<…>“

28 *StPO* 40 straipsnis „Įteikimas viešai paskelbiant“ suformuluotas taip:

„1. Įteikiama viešai paskelbiant, kai kaltinamajam, kuriam dar nebuvo perduotas šaukimas atvykti į pagrindinį posėdį, Vokietijoje dokumentai negali būti įteikti nustatytais būdais ir kai neįmanoma taikyti taisyklių, reglamentuojančių įteikimą užsienyje, arba iš anksto aišku, kad jų taikyti nepavyks. Laikoma, kad dokumentai įteikti, kai praeina dvi savaitės po pranešimo paskelbimo.

2. Jei šaukimas atvykti į pagrindinį posėdį jau buvo perduotas kaltinamajam, dokumentai jam gali būti įteikti viešai paskelbiant, jei nėra galimybės Vokietijoje jų įteikti nustatytais būdais.

3. Įteikimas viešai paskelbiant galimas kaltinamojo pradėtame apeliaciniame procese, jei nėra galimybės įteikti dokumentų adresu, kuriuo paskutinį kartą buvo įteikta arba kurį kaltinamasis nurodė paskutinį kartą.“

29 *StPO* 311 straipsnyje „Skubus skundas“ numatyta:

„1. Skubų skundą reglamentuoja toliau nurodytos specialiosios taisyklės.

2. Skundas turi būti pateiktas per savaitę; terminas pradedamas skaičiuoti nuo pranešimo (35 straipsnis) apie sprendimą.

3. Teismas neturi kompetencijos pakeisti savo sprendimo, dėl kurio paduotas skundas. Vis dėlto jis tenkina skundą, jei jis skundo pateikėjo nenaudai buvo panaudojęs faktus ar įrodymus, dėl kurių šis dar nebuvo išklausytas, ir jei dėl vėlesnių skundo pateikėjo pastabų teismas skundą laiko pagrįstu.“

30 *StPO* 453 straipsnyje „Vėlesnis sprendimas atidėti bausmės vykdymą nustatant bandomąjį laikotarpį arba įspėti“ nustatyta:
„1. Vėlesnius sprendimus dėl bausmės vykdymo atidėjimo nustatant bandomąjį laikotarpį arba dėl įspėjimo (*StGB* 56a–56g, 58, 59a, 59b straipsniai) teismas priima nutartimi, nesurengęs posėdžio. Turi būti išklausyta prokuratūra ir kaltinamasis. 246a straipsnio 2 dalis ir 454 straipsnio 2 dalies ketvirtas sakinys taikomi *mutatis mutandis*. Jei teismas turi nuspręsti dėl bausmės vykdymo atidėjimo atšaukimo dėl sąlygų ar nurodymų nesilaikymo, jis suteikia nuteistajam galimybę būti išklausytam žodžiu. Tuo atveju, kai buvo paskirtas prižiūrintis pareigūnas, teismas jį informuoja, jei ketina priimti sprendimą dėl bausmės vykdymo atidėjimo atšaukimo arba dėl atleidimo nuo bausmės; teismas jį informuoja apie tai, ką sužinojo kituose baudžiamuosiuose procesuose, kai to reikia atsižvelgiant į bandomojo laikotarpio kontrolės tikslą.

2. Dėl 1 dalyje nurodytų sprendimų gali būti pateiktas skundas. Jis gali būti grindžiamas tik nurodymo ar bandomojo laikotarpio vėlesnio pratęsimo neteisėtumu. Skubiu skundu gali būti ginčijamas atidėjimo atšaukimas, atleidimas nuo bausmės, atleidimo atšaukimas, atidėtos bausmės skyrimas ir išvada, kad pakanka įspėjimo (*StGB* 56f, 56g, 59b straipsniai).“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

31 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad nagrinėjamu atveju 2017 m. birželio 13 d. *officier van justitie bij de Rechtbank* (prokuroras prie apygardos teismo, Nyderlandai) pateikė *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apygardos teismas, Nyderlandai) – prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – prašymą dėl 2017 m. gegužės 9 d. *Staatsanwaltschaft Stuttgart* (Stutgarto prokuratūra) išduoto Europos arešto orderio vykdymo.

32 Šiuo Europos arešto orderiu siekiama, kad būtų suimtas ir perduotas Nyderlanduose gyvenantis Vokietijos pilietis S. Ardic, kad Vokietijoje būtų įvykdytos dvi laisvės atėmimo bausmės, kurių kiekviena yra metų ir aštuonių mėnesių trukmės, kurios buvo skirtos įsiteisėjusiais 2009 m. kovo 4 d. ir 2010 m. lapkričio 10 d. nuosprendžiais, kuriuos priėmė atitinkamai *Amtsgericht Böblingen* (Bėblingeno apylinkės teismas, Vokietija) ir *Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt* (Štutgarto–Bad Cannstatt apylinkės teismas, Vokietija) per procesą, kuriame suinteresuotasis asmuo dalyvavo asmeniškai.

33 Iš sprendimo dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad, S. Ardic atlikus dalį šių dviejų bausmių, kompetentingi Vokietijos teismai nusprendė atidėti likusios jų dalies vykdymą. Vis dėlto 2013 m. balandžio 4 ir 18 d. sprendimais *Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt* (Štutgarto–Bad Cannstatt apylinkės teismas) atšaukė minėtus atidėjimus ir nurodė vykdyti likusią dalį, t. y. 338 ir 340 dienas, tų bausmių, motyvuodamas tuo, kad suinteresuotasis asmuo nuolat nevykdė nustatytų reikalavimų ir nesudarė sąlygų jį prižiūrinčiam pareigūnui atlikti patikrinimų ir duoti nurodymų, taip pat teismams atlikti kontrolės.

34 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, remdamasis tuo, kas nurodyta pagrindinėje byloje nagrinėjamame Europos arešto orderyje, daro išvadą, kad S. Ardic nedalyvavo procesuose, per kuriuos buvo priimti minėti sprendimai atšauti atidėjimą.

35 Šiame Europos arešto orderyje, be kita ko, paminėta, kad apie pagrindinėje byloje nagrinėjamus sprendimus atšaukti atidėjimą buvo pranešta tik viešai paskelbiant, kaip tai suprantama pagal *StPO* 40 straipsnį, todėl S. Ardic turi būti suteikta teisė būti išklausytam *a posteriori* dėl šių sprendimų, tačiau tai neturi įtakos jų vykdytinumui.

36 S. Ardic patvirtino, kad jis nedalyvavo procesuose, per kuriuos buvo priimti pagrindinėje byloje nagrinėjami sprendimai dėl atšaukimo, ir nurodė, kad jei jis būtų žinojęs apie šių procesų laiką ir vietą, jis būtų juose dalyvavęs, kad įtikintų Vokietijos teisėjus neatšaukti šių atidėjimų.

37 Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, Vokietijos teismai turi atšaukti vykdymo atidėjimą, be kita ko, tuo atveju, kai nuteistasis nuolat nesudaro sąlygų prižiūrinčiam pareigūnui atlikti patikrinimų ir duoti nurodymų arba nevykdo nustatytų reikalavimų. Kita vertus, šie teismai neturi atšaukti vykdymo atidėjimo, jei iš esmės pakanka nustatyti papildomas sąlygas arba pratęsti bandomąjį laikotarpį.

38 Iš pagrindinėje byloje nagrinėjamų sprendimų atšaukti vykdymo atidėjimą matyti, jog *Amtsgericht Stuttgart-Bad Cannstatt* (Štutgarto-Bad Cannstatt apylinkės teismas) konstatavo, kad papildomų sąlygų nustatymo ar bandomojo laikotarpio pratęsimo nepakanka ir kad vykdymo atidėjimo atšaukimas atitinka proporcingumo principą.

39 Tuo remdamasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro išvadą, kad priimdamas sprendimą dėl atšaukimo Vokietijos teismas turi diskreciją, kuri jam leidžia atsižvelgti į suinteresuotojo asmens padėtį ar savybes.

40 Šiomis aplinkybėmis šis teismas pažymi, kad 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendime *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629) Teisingumo Teismas priemones, kuriomis pakeičiamas skirtos laisvės atėmimo bausmės dydis, skyrė nuo priemonių, susijusių su tokios bausmės vykdymo sąlygomis. To sprendimo 85 punkte Teisingumo Teismas iš tiesų pažymėjo, kad pagal Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją EŽTK 6 straipsnio 1 dalis netaikoma priemonėms, susijusioms su laisvės atėmimo bausmės vykdymo sąlygomis, „visų pirma susijusioms su laikinu paleidimu į laisvę“.

41 Šiuo atveju pagrindinėje byloje nagrinėjamais sprendimais dėl atšaukimo nebuvo pakeistas S. Ardic skirtų laisvės atėmimo bausmių dydis, nes jis turi atlikti šias bausmes iki galo, atėmus jau atliktą bausmių dalį.

42 Anot prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, iš Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos matyti, kad klausimai dėl bausmių vykdymo nėra susiję su baudžiamojo kaltinimo pagrįstumu, kaip tai suprantama pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį (2009 m. rugsėjo 17 d. EŽTT sprendimas *Enea prieš Italiją*, CE:ECHR:2009:0917JUD007491201, 97 punktas ir 2012 m. spalio 23 d. EŽTT sprendimas *Ciok prieš Lenkiją*, CE:ECHR:2012:1023DEC000049810, 38 punktas).

43 Šis požiūris atitinka su sąvoka „nuteistas“, kaip ji suprantama pagal EŽTK 7 straipsnio 1 dalį, susijusią Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudenciją, pagal kurią ši sąvoka turi glaudų ryšį su sąvoka „[sprendimas dėl] baudžiamojo kaltinimo [pagrįstumo]“, kaip ji suprantama pagal EŽTK 6 straipsnio 1 dalį. Tas teismas nusprendė, kad toks nuteisimas taip pat neapima bylų dėl bausmių vykdymo (2003 m. liepos 10 d. EŽTT sprendimas *Grava prieš Italiją*, CE:ECHR:2003:0710JUD004352298, 51 punktas ir 2012 m. spalio 23 d. EŽTT sprendimas *Giza prieš Lenkiją*, CE:ECHR:2012:1023DEC000199711, 36 punktas).

44 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas toliau nurodo, kad 2012 m. balandžio 3 d. Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimas *Boulois prieš Liuksemburgą* (CE:ECHR:2012:0403JUD003757504), į kurį Teisingumo Teismas pateikė nuorodą 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629) 85 punkte, taip pat kiti Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimai, į kuriuos pastarasis teismas pateikė nuorodą minėto sprendimo *Boulois prieš Liuksemburgą* 87 punkte, susiję su kaltinamaisiais, kurie pradėjo procesus dėl atitinkamai leidimo suteikimo siekiant trumpam išeiti iš kalėjimo, laikinojo sulaikymo panaikinimo, perkėlimo į didelio saugumo įstaigą ir amnestijos suteikimo.

45 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas dar pažymi, kad Europos žmogaus teisių komisija konstatavo, jog procesams dėl laisvės atėmimo bausmės vykdymo atidėjimo atšaukimo ar dėl lygtinio paleidimo į laisvę atšaukimo netaikoma EŽTK 6 straipsnio 1 dalis. Iš tiesų tokiame procese nesprendžiamas civilinio pobūdžio teisių ir pareigų ar baudžiamojo kaltinimo pagrįstumo klausimas (Europos žmogaus teisių komisija: 1967 m. spalio 5 d., *X. prieš Vokietijos federacinę respubliką*,

CE:ECHR:1967:1005DEC000242865; 1977 m. gruodžio 6 d. *X. prieš Šveicariją*, CE:ECHR:1977:1206DEC000764876, ir 1994 m. gegužės 9 d., *Sampson prieš Kiprą*, CE:ECHR:1994:0509DEC001977492).

46 Tuo remdamasis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas daro išvadą, kad EŽTK 6 straipsnio 1 dalis netaikoma sprendimams atšaukti vykdymo atidėjimą, kaip antai nagrinėjamiems pagrindinėje byloje.

47 Vis dėlto tai nebūtinai reiškia, kad šie sprendimai taip pat nepatenka į Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

48 Pirma, tokių sprendimų pobūdis nėra toks pats kaip byloje, kurioje buvo priimtas 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimas *Zdziaszek* (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629), nagrinėtų sprendimų.

49 Antra, nors Chartijos 47 straipsnio antra pastraipa iš tiesų atitinka EŽTK 6 straipsnio 1 dalį, todėl teisių, užtikrinamų pirmąja iš šių nuostatų, prasmė ir apimtis turi būti tokios pačios kaip ir suteikiamų pagal EŽTK, vis dėlto remiantis Chartijos 52 straipsnio 3 dalimi Sąjungos teisė galėtų suteikti didesnę apsaugą už tą, kuri suteikiama minėto 6 straipsnio 1 dalimi.

50 Šiuo aspektu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad pagal Teisingumo Teismo suformuotą jurisprudenciją Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsniu siekiama užtikrinti aukštą apsaugos lygį (2016 m. gegužės 24 d. Sprendimo *Dworzecki*, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 37 punktas ir 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 58 punktas).

51 Be to, galima teigti, kad sprendimas atšaukti laisvės atėmimo bausmės vykdymo atidėjimą dėl savo padarinių asmens laisvei yra tiek pat svarbus nuteistajam kaip ir „sprendimas skirti subendrintą bausmę“, kuriuo iš naujo nustatomas skirtų laisvės atėmimo bausmių dydis, taigi šis asmuo dėl šios priežasties turėtų galėti pasinaudoti savo teise į gynybą procese, per kurį gali būti atšauktas atidėjimas ir teismas turi diskreciją priimti tokį sprendimą (pagal analogiją žr. 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 88 punktą).

52 Galiausiai, nors 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek*, (C-271/17 PPU, EU:C:2017:629) 85 punktas veikiau rodo, kad sprendimai atšaukti vykdymo atidėjimą nepatenka į Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalies taikymo sritį, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ši aplinkybė negali būti pakankamas pagrindas savarankiškai nuspręsti, kad ši nuostata nagrinėjamu atveju iš tikrųjų netaikoma.

53 Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank Amsterdam* (Amsterdamo apygardos teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šį prejudicinį klausimą:

„Jei prašomas perduoti asmuo galutiniu nuosprendžiu buvo pripažintas kaltu per procesą, kuriame jis dalyvavo, ir jam buvo skirta laisvės atėmimo bausmė, o jos vykdymas buvo atidėtas nustačius sąlygas, ar vėlesnis procesas, per kurį teismas nedalyvaujant prašomam perduoti asmeniui atšaukia šį atidėjimą dėl to, kad nebuvo laikomasi nustatytų reikalavimų ir nebuvo sudaromos sąlygos prižiūrinčiam pareigūnui atlikti patikrinimus ir duoti nurodymus, yra „teisminis nagrinėjimas, per kurį buvo priimtas sprendimas“, kaip tai suprantama pagal [Pagrindų sprendimo 2002/584] 4a straipsnį?“

Dėl prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūros

54 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas paprašė šį prašymą nagrinėti pagal Teisingumo Teismo procedūros reglamento 107 straipsnyje numatytą prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

55 Grįsdamas savo prašymą šis teismas nurodo, kad S. Ardic šiuo metu laikomas suimtas Nyderlanduose, kol bus priimtas sprendimas dėl Vokietijos Federacinės Respublikos kompetentingų institucijų dėl jo išduoto ir pagrindinėje byloje nagrinėjamo Europos arešto orderio vykdymo.

56 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad negali išspręsti šio klausimo, kol Teisingumo Teismas nepriims sprendimo dėl šio prašymo. Taigi Teisingumo Teismo atsakymas į pateiktą klausimą turi tiesioginę ir lemiamą įtaką S. Ardic suėmimo Nyderlanduose trukmei iki galimo jo perdavimo vykdant pagrindinėje byloje nagrinėjamą Europos arešto orderį.

57 Šiuo aspektu pirmiausiai konstatuotina, kad šis prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl Pagrindų sprendimo 2002/584, patenkančio į SESV trečiosios dalies V antraštinės dalies, susijusios su laisvės, saugumo ir teisingumo erdve, nuostatų taikymo sritį, išaiškinimo. Todėl šis prašymas gali būti nagrinėjamas pagal prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

58 Antra, kiek tai susiję su skubos kriterijumi, vadovaujantis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, svarbu atsižvelgti į tai, kad pagrindinėje byloje iš atitinkamo asmens yra atimta laisvė ir jo tolesnis kalinimas priklauso nuo pagrindinės bylos baigties. Be to, atitinkamo asmens padėtį reikia vertinti tą dieną, kurią nagrinėjamas prašymas priimti prejudicinį sprendimą pagal sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą (2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 45 punktas ir nurodyta jurisprudencija ir 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 72 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

59 Nagrinėjamu atveju, viena vertus, neginčijama, kad S. Ardic iki šiol yra kalinamas. Kita vertus, tai, ar šis asmuo bus toliau laikomas suimtas, priklauso nuo pagrindinės bylos baigties, nes, kaip paaiškino prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, suėmimas jam paskirtas vykdant pagrindinėje byloje nagrinėjamą Europos arešto orderį.

60 Šiomis aplinkybėmis atsižvelgusi į teisėjo pranešėjo siūlymą ir susipažinusi su generalinio advokato nuomone Teisingumo Teismo penktoji kolegija 2017 m. spalio 12 d. nusprendė tenkinti nacionalinio teismo prašymą nagrinėti šį prašymą priimti prejudicinį sprendimą taikant prejudicinio sprendimo priėmimo skubos tvarka procedūrą.

Dėl prejudicinio klausimo

61 Iš pradžių reikia pažymėti, kad nors nagrinėjamu atveju S. Ardic asmeniškai dalyvavo procesuose, per kuriuos jis galutinai nuteistas skiriant laisvės atėmimo bausmes, neginčytina, kad vėliau priimti pagrindinėje byloje nagrinėjami sprendimai atšaukti vykdymo atidėjimą buvo priimti už akių.

62 Tokiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimą reikia suprasti taip, kad juo iš esmės siekiama išsiaiškinti, ar tuo atveju, kai, kaip pagrindinėje byloje, suinteresuotasis asmuo asmeniškai dalyvavo baudžiamajame procese, per kurį buvo priimtas teismo nuosprendis, kuriuo jis galutinai pripažintas kaltu dėl nusižengimo ir kuriuo dėl šios priežasties jam buvo skirta laisvės atėmimo bausmė, o jos dalies vykdymas vėliau buvo atidėtas taikant tam tikras sąlygas, sąvoka „teisminis nagrinėjimas, per kurį buvo priimtas sprendimas“, kaip ji suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį, turi būti aiškinama taip, kad ji apima ir vėlesnį procesą, per kurį atšaukiamas šis atidėjimas, grindžiamą minėtų sąlygų nesilaikymu bandomuoju laikotarpiu.

63 Norint atsakyti į šį klausimą reikia priminti, kad, pirma, sąvoka „teisminis nagrinėjimas, per kurį buvo priimtas sprendimas“, kaip ji suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį, turi būti aiškinama savarankiškai ir vienodai visoje Sąjungoje, neatsižvelgiant į kvalifikavimą ir materialines

bei procesines normas baudžiamosios teisės srityje, kurių pobūdis įvairiose valstybėse narėse skiriasi (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 65, 67 ir 76 punktus).

64 Antra, Teisingumo Teismas jau turėjo galimybę nuspręsti, kad ši sąvoka turi būti suprantama kaip reiškianti procesą, per kurį buvo priimtas galutinis teismo nuosprendis nuteisti asmenį, kurį prašoma perduoti vykdant Europos arešto orderį (2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 74 punktas).

65 Tuo atveju, kai baudžiamąjį procesą sudarė kelios instancijos, kuriose vienas po kito buvo priimti sprendimai, Teisingumo Teismas nusprendė, kad vartojant šią sąvoką turima omeny paskutinė šio proceso instancija, kai teismas, išnagrinėjęs faktines ir teisines bylos aplinkybes, priėmė galutinį nuosprendį pripažinti suinteresuotąjį asmenį kaltu ir skirti jam laisvės atėmimo bausmę (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 81, 83, 89, 90 ir 98 punktus).

66 Teisingumo Teismas dar nurodė, kad minėta sąvoka taip pat apima vėlesnį procesą, kuriam pasibaigus priimamas galutinis teismo sprendimas pakeisti anksčiau skirtos vienos ar kelių bausmių dydį, jei tą sprendimą priėmusi institucija šiuo atžvilgiu turėjo diskreciją (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 83, 90 ir 96 punktus).

67 Iš to, kas išdėstyta, matyti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį reikia aiškinti taip, kad joje vartojama sąvoka „sprendimas“ reiškia teismo sprendimą ar sprendimus, susijusius su suinteresuotojo asmens patraukimu baudžiamojon atsakomybėn, t. y. galutinį nuosprendį ar nuosprendžius, kuriais, išnagrinėjus faktines ir teisines bylos aplinkybes, buvo nuspręsta pripažinti jį kaltu ir atitinkamais atvejais skirti jam laisvės atėmimo bausmę.

68 Nagrinėjamu atveju reikia išsiaiškinti, ar sprendimas atšaukti prieš tai skirtos laisvės atėmimo bausmės vykdymo atidėjimą taikant šią nuostatą gali būti prilygintas pirmesniame punkte apibūdintam sprendimui.

69 Šiuo aspektu svarbu priminti, kad Pagrindų sprendimu 2002/584 siekiama nustatyti paprastesnę ir veiksmingą nuteistų ar įtariamų pažeidus baudžiamąjį įstatymą asmenų perdavimo sistemą, palengvinti ir paspartinti teismų bendradarbiavimą ir taip norima prisidėti prie Sąjungos siekio tapti laisvės, saugumo ir teisingumo erdve remiantis tarp valstybių narių turinčiu egzistuoti aukštu tarpusavio pasitikėjimu atsižvelgiant į tarpusavio pripažinimo principą (šiuo klausimu žr. 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 36 ir 37 punktus, taip pat 2016 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 75 ir 76 punktus).

70 To siekiant minėto pagrindų sprendimo 1 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta taisyklė, pagal kurią valstybės narės privalo vykdyti visus Europos arešto orderius, remdamosi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamosi šio pagrindų sprendimo nuostatomis. Taigi vykdančiosios teisminės institucijos gali atsisakyti vykdyti tokį arešto orderį tik Pagrindų sprendime 2002/584 išsamiai išvardytais nevykdymo atvejais, nebent susiklostytų išskirtinės aplinkybės, ir Europos arešto orderiui vykdyti gali būti nustatyta tik viena iš jame išsamiai išvardytų sąlygų. Todėl Europos arešto orderio vykdymas yra principas, o atsisakymas jį vykdyti yra jo išimtis, kurią reikia aiškinti siaurai (2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 50 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

71 Kalbant konkrečiau apie Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnį, įterptą Pamatinio sprendimo 2009/299 2 straipsniu, pažymėtina, kad juo apribota galimybė atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį, aiškiai ir nuosekliai išvardijus sąlygas, kuriomis negali būti atsisakyta pripažinti ir vykdyti sprendimą, priimtą per procesą, kuriame atitinkamas asmuo asmeniškai nedalyvavo (2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 53 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

72 Remiantis šia nuostata, vykdančioji teisminė institucija privalo vykdyti Europos arešto orderį, nors suinteresuotasis asmuo ir nedalyvavo teisminiame nagrinėjime, per kurį priimtas sprendimas, jeigu įsitikina, kad esama šio straipsnio 1 dalies b, c arba d punktuose numatytų aplinkybių (2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 55 punktas).

73 Taigi šia nuostata siekiama pagerinti teismų bendradarbiavimą baudžiamosiose bylose, suderinant Europos arešto orderių, išduotų siekiant įvykdyti už akių priimtus sprendimus, vykdymo sąlygas, o tai gali palengvinti valstybėms narėms tarpusavyje pripažinti teismų sprendimus. Kartu šia nuostata sustiprinamos asmenų, dėl kurių vykdomas baudžiamasis procesas, procesinės teisės, garantuojant jiems aukštą apsaugos lygį ir visiškai užtikrinant jų teisę į gynybą, kylančią iš teisės į teisingą bylos nagrinėjimą, įtvirtintos, be kita ko, EŽTK 6 straipsnyje (šiuo klausimu žr. 2013 m. vasario 26 d. Sprendimo *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, 51 punktą ir 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 58–60 punktus).

74 Šiuo tikslu Teisingumo Teismas siekia užtikrinti, kad Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalis būtų aiškinama ir taikoma laikantis EŽTK 6 straipsnio ir su juo susijusios Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos reikalavimų (šiuo klausimu žr. 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 78–80 punktus ir 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 87–89 punktus).

75 Nors galutinis teismo nuosprendis dėl atitinkamo asmens nuteisimo, įskaitant tą, kuriuo skiriama laisvės atėmimo bausmė, besąlygiškai patenka į EŽTK 6 straipsnio taikymo sritį, iš Europos Žmogaus Teisių Teismo jurisprudencijos matyti, kad ši nuostata netaikoma sprendžiant laisvės atėmimo bausmės įgyvendinimo ar taikymo sąlygų klausimus (šiuo klausimu žr. 2012 m. balandžio 3 d. EŽTT sprendimo *Boulois prieš Liuksemburgą*, CE:ECHR:2012:0403JUD003757504, 87 punktą; 2014 m. lapkričio 25 d. EŽTT sprendimo *Vasilescu prieš Belgiją*, CE:ECHR:2014:1125JUD006468212, 121 punktą ir 2015 m. birželio 2 d. EŽTT sprendimo *Pacula prieš Belgiją* CE:ECHR:2015:0602DEC006849512, 47 punktą).

76 Kitaip yra tik tuo atveju, kai, priėmus sprendimą pripažinti suinteresuotąjį asmenį kaltu ir skirti jam laisvės atėmimo bausmę, kitu teismo sprendimu pakeičiamas prieš tai skirtos bausmės pobūdis ar dydis, o taip yra, kai įkalinimo bausmė pakeičiama išsiuntimu (2009 m. gruodžio 15 d. EŽTT sprendimo *Gurguchiani prieš Ispaniją*, CE:ECHR:2009:1215JUD001601206, 40, 47 ir 48 punktus) arba kai prailginamas anksčiau skirto įkalinimo terminas (2003 m. spalio 9 d. EŽTT sprendimas *Ezeh ir Connors prieš Jungtinę Karalystę*, CE:ECHR:2003:1009JUD003966598).

77 Taigi atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, kad taikant Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį joje vartojama sąvoka „sprendimas“ neapima sprendimo dėl prieš tai skirtos laisvės atėmimo bausmės vykdymo ar taikymo, nebent šiuo sprendimu siekiama pakeisti minėtos bausmės pobūdį ar dydį arba jis turi tokį poveikį, o jį priėmusi institucija šiuo aspektu turėjo diskreciją (šiuo klausimu žr. Sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, EU:C:2017:628, 78–80 punktus ir 2017 m. rugpjūčio 10 d. Sprendimo *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, 85, 90 ir 96 punktus).

78 Kalbant konkrečiau apie sprendimus atšaukti prieš tai skirtų laisvės atėmimo bausmių vykdymo atidėjimą, kaip antai nagrinėjamus pagrindinėje byloje, iš Teisingumo Teismo turimų bylos dokumentų matyti, kad nagrinėjamu atveju šie sprendimai neturėjo įtakos ankstesniais galutiniais nuosprendžiais dėl suinteresuotojo asmens nuteisimo, kuriais remiantis išduotas Europos arešto orderis, kurį Vokietijos valdžios institucijos prašo įvykdyti Nyderlanduose, skirtų laisvės atėmimo bausmių pobūdžiui ar dydžiui.

79 Procesuose, per kuriuos buvo priimti minėti sprendimai atšaukti atidėjimą, nebuvo siekiama iš naujo išnagrinėti bylų iš esmės, bet jie buvo susiję tik su pasekmėmis, kurios, taikant iš pradžių skirtas bausmes, kurių dalies vykdymas vėliau buvo atidėtas nustačius tam tikras sąlygas, siejamos su aplinkybe, kad nuteistasis nesilaikė šių sąlygų bandomuoju laikotarpiu.

80 Remiantis reikšmingais nacionalinės teisės aktais, kompetentingas teismas turėjo tik nustatyti, ar tokia aplinkybė pateisina tai, kad nuteistasis iš tikrųjų turi iš dalies ar net visiškai atlikti laisvės atėmimo bausmes, kurios iš pradžių buvo skirtos ir kurių dalies vykdymas vėliau buvo atidėtas. Kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 71 punkte, nors šis teismas šiuo atžvilgiu turėjo diskreciją, ji buvo susijusi ne su suinteresuotajam asmeniui skirtų bausmių dydžiu ar pobūdžiu, bet tik su tuo, ar atidėjimą reikia atšaukti, ar palikti galioti, prireikus nustačius papildomas sąlygas.

81 Taigi sprendimų atšaukti atidėjimą, kaip antai nagrinėjamų pagrindinėje byloje, poveikis yra tik toks, kad atitinkamas asmuo tiesiog turi atlikti likusią dalį jam iš pradžių skirtos bausmės. Jei, kaip pagrindinėje byloje, atidėjimas visai atšaukiamas, nuteisimas vėl turi visą poveikį, o likusios bausmės dydis nustatomas grynai aritmetiniu veiksmu, jau atliktos įkalinimo bausmės dienų skaičių paprasčiausiai atimant iš visos bausmės, skirtos galutiniu apkaltinamuoju nuosprendžiu.

82 Šiomis aplinkybėmis, atsižvelgiant į tai, kas pasakyta šio sprendimo 77 punkte, sprendimams atšaukti atidėjimą, kaip antai nagrinėjamiems pagrindinėje byloje, netaikoma Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalis, nes šiais sprendimais nepakeičiamas bausmių, skirtų įsiteisėjusiais apkaltinamaisiais nuosprendžiais, pobūdis ar dydis.

83 Nors negalima paneigti, kad atidėjimo atšaukimo priemonė gali turėti neigiamos įtakos atitinkamo asmens situacijai, jis negali nežinoti pasekmių, kurių gali sukelti sąlygų, kurios turi būti įvykdytos tam, kad būtų taikomas toks atidėjimas, nesilaikymas.

84 Be to, nagrinėjamu atveju būtent dėl to, kad suinteresuotasis asmuo išvyko iš Vokietijos, pažeisdamas atidėjimui aiškiai nustatytą sąlygą, Vokietijos kompetentingos valdžios institucijos neturėjo galimybės jam asmeniškai perduoti informacijos apie procesų dėl galimo prieš tai suteiktų atidėjimų atšaukimo inicijavimą, taigi būtent dėl to jam nedalyvaujant buvo priimti pagrindinėje byloje nagrinėjami sprendimai dėl atšaukimo.

85 Vis dėlto netgi tuo atveju, kai, kaip pagrindinėje byloje, per procesą, kuriame nuteistasis nedalyvavo, dėl jo buvo priimtas sprendimas atšaukti atidėjimą, šis asmuo nėra netekęs visų teisių, nes, kaip matyti iš reikšmingų nacionalinės teisės aktų, jis turi, be kita ko, galimybę būti teismo išklausytas *a posteriori* ir tas teismas turi nustatyti, ar atsižvelgiant į šį išklausymą reikia pakeisti sprendimą atšaukti atidėjimą.

86 Bet kuriuo atveju, kaip matyti iš šio sprendimo 75–77 punktų, pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį reikšmingas kriterijus, kuris turi būti taikomas vienodai, yra grindžiamas joje nurodyto „sprendimo“ pobūdžiu.

87 Be to, kaip jau pažymėta šio sprendimo 70 punkte, sąvoką „sprendimas“, kaip ji suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį, aiškinant plačiau, nei nurodyta šio sprendimo 77 punkte, galėtų būti pakenkta Europos arešto orderio mechanizmo veiksmingumui.

88 Reikia dar pridurti, kad minėtame 77 punkte pateiktas Teisingumo Teismo išaiškinimas reiškia tik tai, kad sprendimas, kuris susijęs tik su laisvės atėmimo bausmės, skirtos pasibaigus baudžiamajam procesui priimtu galutiniu nuosprendžiu, vykdymu ar taikymu ir kuris neturi įtakos nei kaltės pripažinimui, nei šios bausmės pobūdžiui ar dydžiui, nepatenka į Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalies taikymo sritį, todėl suinteresuotojo asmens nedalyvavimas procese, per kurį buvo priimtas tas sprendimas, negali būti tinkamas pagrindas atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį.

89 Kita vertus, kaip generalinis advokatas pažymėjo savo išvados 76 ir 77 punktuose ir kaip aiškiai matyti iš Pamatinio sprendimo 2009/299 1 straipsnio 2 dalies, šis aiškinimas visiškai nereiškia, kad valstybės narės atleidžiamos nuo pareigos laikytis pagrindinių teisių ir pagrindinių teisės principų, įtvirtintų ESS 6 straipsnyje, įskaitant asmenų, dėl kurių vykdomas baudžiamasis procesas, teisę į gynybą, ar nuo pareigos užtikrinti, kad šių teisių ir principų laikytųsi jų teisminės institucijos.

90 Tokia pareiga būtent sustiprina aukštą pasitikėjimo lygį, kuris turėtų būti tarp valstybių narių, taigi tarpusavio pasitikėjimo principą, kuriuo grindžiamas Europos arešto orderio mechanizmas. Minėtas principas grindžiamas valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu, kad atitinkamos nacionalinės jų teisinės sistemos gali suteikti lygiavertę ir veiksmingą Sąjungoje pripažįstamų pagrindinių teisių apsaugą (šiuo klausimu žr. 2013 m. gegužės 30 d. Sprendimo *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, 49 ir 50 punktus, taip pat 2016 m. balandžio 5 d. Sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 77 ir 78 punktus).

91 Šiomis aplinkybėmis, siekiant veiksmingo teismų bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose, išduodančiosios ir vykdančiosios teisminės institucijos turi taip visapusiškai naudotis priemonėmis, numatytomis, be kita ko, Pagrindų sprendimo 2002/584 8 straipsnio 1 dalyje ir 15 straipsnyje, kad tai skatintų tarpusavio pasitikėjimą, kuris yra tokio bendradarbiavimo pagrindas.

92 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktą klausimą reikia atsakyti taip: tuo atveju, kai suinteresuotasis asmuo asmeniškai dalyvavo baudžiamajame procese, per kurį buvo priimtas teismo nuosprendis, kuriuo jis galutinai pripažintas kaltu dėl nusižengimo ir kuriuo dėl šios priežasties jam buvo skirta laisvės atėmimo bausmė, o jos dalies vykdymas vėliau buvo atidėtas taikant tam tikras sąlygas, sąvoka „teisminis nagrinėjimas, per kurį buvo priimtas sprendimas“, kaip ji suprantama pagal Pagrindų sprendimo 2002/584 4a straipsnio 1 dalį, turi būti aiškinama taip, kad ji neapima vėlesnio proceso, per kurį šis atidėjimas atšaukiamas dėl minėtų sąlygų nesilaikymo bandomuoju laikotarpiu, su sąlyga, kad pasibaigus šiam procesui priimtu sprendimu atšaukti atidėjimą nepakeičiamas iš pradžių skirtos bausmės pobūdis ar dydis.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

93 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (penktoji kolegija) nusprendžia:

Tuo atveju, kai suinteresuotasis asmuo asmeniškai dalyvavo baudžiamajame procese, per kurį buvo priimtas teismo nuosprendis, kuriuo jis galutinai pripažintas kaltu dėl nusižengimo ir kuriuo dėl šios priežasties jam buvo skirta laisvės atėmimo bausmė, o jos dalies vykdymas vėliau buvo atidėtas taikant tam tikras sąlygas, sąvoka „teisminis nagrinėjimas, per kurį buvo priimtas sprendimas“, kaip ji suprantama pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo 2002/584/TVR dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos, iš dalies pakeisto 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, 4a straipsnio 1 dalį, turi būti aiškinama taip, kad ji neapima vėlesnio proceso, per kurį šis atidėjimas atšaukiamas dėl minėtų sąlygų nesilaikymo bandomuoju laikotarpiu, su sąlyga, kad pasibaigus šiam procesui priimtu sprendimu atšaukti atidėjimą nepakeičiamas iš pradžių skirtos bausmės pobūdis ar dydis.

Parašai.